

Taktyka czynności policyjnych w poszukiwaniu OSÓB ZAGINIONYCH

asp. szt. Róża Szymańska-Węgrodzka

Zakład Służby Kryminalnej CSP

Zaginięcie osoby to jedno z najbardziej traumatycznych wydarzeń, jakie dotyka jej najbliższych. Nie ma tu znaczenia płeć, wiek, status społeczny, wykształcenie czy miejsce, gdzie osoba przebywa. Osoby giną, wychodząc z domu lub wyjeżdżając w różne oddalone od tego miejsca rejony. Może być to spowodowane wypadkiem losowym, stanem zdrowia, świadomą decyzją takiej osoby lub działaniem innych. Niejednokrotnie jednostki Policji zmagają się z podejmowaniem działań poszukiwawczych osób zaginionych. Niektóre prowadzone sprawy nie są wyjaśnione do dziś. Niniejszy artykuł przybliży problematykę tego zjawiska oraz przedstawia prawidłowy tok poszukiwania przez Policję obywateli polskich w kraju.

WSTĘP

Charakter czynności policyjnych podejmowanych w sytuacji zaginięcia osoby związany jest z udzieleniem wsparcia osobom potrzebującym pomocy w trudnych sytuacjach życiowych. Można wyróżnić dwa główne rodzaje zaginięć osób: zaginięcia będące wynikiem decyzji tych

osób – „znikają”, bo np. nie radzą sobie z trudnymi sytuacjami życia codziennego oraz zaginięcia osób niezależne od nich samych – np. przyczyniają się do tego inne osoby lub słaba kondycja zdrowotna osoby zaginionej. Sposób zachowania osoby zaginionej w takich sytuacjach jest impulsywny i może mieć wpływ na jej życie lub życie jej najbliższych. Czynności podejmowane przez policjantów niejednokrotnie wiążą się z ratowaniem życia, zdrowia lub wolności

osoby zaginionej. Takie sytuacje wymagają zaangażowania wielu osób, użycia odpowiednich środków technicznych i wykonania wielu czynności jednocześnie. Niezbędna jest w takich sytuacjach prawidłowa komunikacja policjantów, szybkość podejmowania działań i trafność podjętych decyzji. Wszystkie te czynności muszą być poparte informacjami zebranymi przez policjantów. Każdy policjant wykonujący czynności poszukiwawcze w tym zakresie powinien zdawać sobie sprawę, że ich niewłaściwy tok może mieć wpływ na ludzkie życie. Jeśli mówimy o poszukiwaniu osób zaginionych, mamy na myśli wszczęte czynności pozaprosesowe – operacyjno-rozpoznawcze. Wiele metod, jakimi Policja kieruje się w celu odnalezienia osoby, jest niejawnych dla społeczeństwa i często nie można wymieniać wszystkich informacji z bliskimi osoby zaginionej, udziela się informacji cząstkowych, np. nie przekazuje się danych teled adresowych osób udzielających informacji Policji o życiu osoby zaginionej: jej zainteresowaniach czy kontaktach towarzyskich. W takich sytuacjach nie wiadomo, czy osoba zaginiona życzyłaby sobie rozpowszechniania przez Policję tego rodzaju informacji i czy faktycznie jest taka konieczność. Nie wiadomo, bo przecież z osobą zaginioną nie ma żadnego kontaktu i nie wiadomo, w jakich okolicznościach zostanie ona odnaleziona. Policjant podczas wykonywanych czynności kieruje się przede wszystkim ustawowymi zadaniami Policji oraz obowiązującymi przepisami prawa. Powinien wiedzieć, dokąd sięga granica przekazu informacji osobom zainteresowanym, np. rodzinie czy znajomym. Wiąże się to z zachowaniem tajemnicy metod i form pracy operacyjnej. Obecnie jest to jedyna droga podjęcia przez Policję czynności poszukiwawczych osób zaginionych. Każda sprawa może być inaczej kierunkowana, wszystko zależy od okoliczności zaginięcia, dlatego najważniejsze jest, żeby zebrać odpowiednie informacje na początku podjętych czynności w celu ich odpowiedniego zaplanowania. Należy tu wspomnieć również o ryzyku zawodowym policjanta wykonującego takie czynności poszukiwawcze: *Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prawnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3* – art. 231 kk¹. Z przekroczeniem uprawnień mamy do czynienia wówczas, gdy policjant podejmuje czynności nie należące w granicach jego kompetencji, np. przekroczenie zakresu czynności, do których wykonania jest uprawniony, mowa tu o rozpowszechnianiu danych wrażliwych o osobach, których sprawa dotyczy, oraz ochronie informacji udostępnionych policjantowi dla potrzeb prowadzonych czynności poszukiwawczych. Takie informacje uzyskiwane są nie tylko od osób, ale również przy wykorzystaniu różnego rodzaju źródeł. Natomiast niedopełnienie obowiązków polega na zaniechaniu ich wykonania albo na nienależytym, niedbałym ich wykonaniu. Może ono polegać także na braku podjęcia stosownych działań w chwili zaginięcia osoby, której życie lub zdrowie są zagrożone. Mowa tu o działaniach policjanta, wskutek których zostało naruszone dobro publiczne, prywatne czy służbowe.

Statystyka zaginięć:

Liczba osób zaginionych w Polsce waha się w granicach 20 000 rocznie, przy czym nie są brane pod uwagę zaginięcia osób w wieku do 18 lat, których w statystyce nie uwzględniono.

Tabela 1. Liczba zgłoszonych osób zaginionych w ciągu roku.

ROK	OGÓŁEM
2020	12 759
2019	15 167
2018	17 912
2017	19 563
2016	19 445
2015	20 458
2014	20 845
2013	19 617
2012	17 969
2011	15 616
2010	14 393
2009	15 076
2008	15 881
2007	15 671
2006	15 345
2005	14 210
2004	15 160
2003	15 573
2002	19 024
2001	19 734
2000	19 759
1999	15 196
1998	14 310
1997	12 631

Źródło: Komenda Główna Policji, *Zaginieni*, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/zaginieni/50885,Zaginieni.html> [dostęp: 9.11.2022 r.].

Wiele zaginięć nie jest rejestrowanych w KSIP z uwagi na odnalezienie osoby na etapie zbierania informacji o zaginięciu przed wdrożeniem działań poszukiwawczych.

PODSTAWA PRAWNA POSZUKIWANIA PRZEZ POLICJĘ OSÓB ZAGINIONYCH

Podstawa prawna podjęcia przez Policję czynności poszukiwawczych osób zaginionych wynika z ustawy o Policji²: *Do podstawowych zadań Policji należą ochrona życia i zdrowia ludzi (...). W granicach swych zadań Policja*

POSZUKIWANIA OSÓB ZAGINIONYCH

wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze (...); poszukiwania osób, które na skutek wystąpienia zdarzenia uniemożliwiającego ustalenie miejsca ich pobytu należy odnaleźć w celu zapewnienia ochrony ich życia, zdrowia lub wolności, zwanych osobami zaginionymi (...). Komendant Główny Policji określa: (...) metody i formy wykonywania zadań przez poszczególne służby policyjne, w zakresie nieobjętym innymi przepisami wydanymi na podstawie ustawy.

Do aktów wydanych przez Komendanta Głównego Policji należą:

- zarządzenie nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich (Dz. Urz. KGP poz. 77, z późn. zm.);
- zarządzenie nr 32 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 listopada 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich (Dz. Urz. KGP poz. 58);
- zarządzenie nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 marca 2021 r. zmieniające zarządzenie w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich (Dz. Urz. KGP poz. 16).

PODJĘCIE DZIAŁAŃ POSZUKIWAWCZYCH PRZEZ POLICJĘ

Policja podejmuje poszukiwania osoby zaginionej po otrzymaniu informacji o zaginięciu osoby (np. po zgłoszeniu telefonicznym, zgłoszeniu policjantom wykonującym czynności w terenie, zgłoszeniu przez Centrum Powiadomiania Ratunkowego, zgłoszeniu drogą elektroniczną lub pocztą, zgłoszeniu w jednostce Policji).

W sytuacji gdy uzyskano informację o osobie, która jest już zaginiona, należy tę informację przekazać do jednostki prowadzącej poszukiwania i podjąć działania w niezbędnym zakresie.

W prowadzonych czynnościach osób zaginionych nie da się stworzyć jednolitego szablonu kolejnych wykonywanych czynności. Każdy przypadek zaginięcia jest inny i trzeba go rozpatrywać indywidualnie, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osoby zaginionej. Tu trzeba działać dynamicznie. Każdy policjant przyjmujący zgłoszenie o zaginięciu osoby musi pamiętać, że wszystkie jego decyzje, podjęte działania i wykonywane czynności wiążą się z ratowaniem życia. W pierwszej kolejności należy wykonać czynności mogące przyczynić się do jak najszybszego odnalezienia osoby.

O kolejności czynności poszukiwawczych decydują okoliczności zdarzenia i efekty podjętych działań.

Do podjęcia poszukiwań niezbędne jest zebranie wielu informacji dotyczących osoby zaginionej w celu ukierunkowania czynności poszukiwawczych. Mowa tu o wykorzystaniu środków taktycznych i technicznych współmiernych do danej sytuacji.

Każdy policjant, który otrzyma informacje o osobie zaginionej, powinien niezwłocznie podjąć działania mające na celu odnalezienie osoby zaginionej³.

PRZYJĘCIE INFORMACJI

Każdy pełniący służbę policjant, do którego zgłosi się osoba uprawniona (wskazująca okoliczności zaginięcia), jest zobowiązany przyjąć od niej informację o zaginięciu osoby oraz niezwłocznie przekazać tę informację do dyżurnego najbliższej jednostki Policji oraz podjąć zarządzone przez niego czynności.

Do podjęcia czynności poszukiwawczych i prawidłowego ukierunkowania działań niezbędne są n.w. informacje⁴.

1. Kto zgłasza zaginięcie: dane osoby, jej relacje z osobą zaginioną (relacje z osobą zaginioną, stopień pokrewieństwa), kiedy miała ostatni kontakt z osobą zaginioną, miejsce, czas i fakt potwierdzenia zaginięcia. Zbieramy informacje, żeby postawić hipotezę i ukierunkować działania. Mowa tu o odtworzeniu sytuacji, w jakiej znalazła się osoba zaginiona (czy osoba faktycznie zaginęła, czy tylko chciała zerwać kontakt z osobą zgłaszającą, np. po kłótni małżeńskiej żona oświadczyła, że jedzie do koleżanki, spakowała niezbędne rzeczy i wyszła z domu, nie odbiera telefonu tylko od męża, bo chce od niego odpocząć – odebrała telefon od policjantów przyjmujących zgłoszenie, wyjaśniając całą sytuację). Na to będą składać się informacje o stanie zdrowia, w tym dane dotyczące upośledzeń fizycznych oraz psychicznych osoby zaginionej lub udział osób trzecich, wpływ czynników zewnętrznych – sprawdzamy, czy życie i zdrowie osoby zaginionej jest zagrożone (np. jeśli osoba zaginiona zamierza popełnić samobójstwo albo przebywa w warunkach zagrażających jej życiu, musimy wiedzieć, że każda minuta zwłoki może zaważyć na jej życiu; trzeba o takiej sytuacji niezwłocznie poinformować dyżurnego, żeby zaczął dysponować niezbędnymi siłami i środkami).

2. Pełne dane personalne osoby zaginionej (jeśli osoba zgłaszająca nie zna pełnych danych personalnych, należy je ustalić drogą służbową). Dane osoby zaginionej trzeba niezwłocznie sprawdzić w bazie KSIP na zasadach określonych w przepisach Komendanta Głównego Policji w sprawie funkcjonowania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji.

W sytuacji⁵:

- gdy osoba sprawdzana jest już zarejestrowana w KSIP w formie rejestracji osoby zaginionej przez inną jednostkę Policji albo w przypadku gdy obcokrajowiec jest zarejestrowany w SIS lub w bazie danych Interpolu, odstępuje się od przyjęcia zawiadomienia; czynności w takim przypadku

ograniczają się do sporządzenia notatki służbowej zawierającej informacje przekazane przez osobę zgłaszającą, którą następnie należy przesłać do jednostki Policji, notatkę tę dokonała wcześniej rejestracji tej osoby jako zaginionej albo do biura KGP właściwego do koordynowania poszukiwań międzynarodowych;

- gdy z dokonanych sprawdzeń wynika, że jest to kolejne zgłoszenie zaginięcia osoby pełnoletniej i nieubezwłasnowolnionej, po tym jak osoba ta, będąc uprzednio zaginioną, nie wyraziła zgody na ujawnienie osobie uprawnionej swojego aktualnego miejsca pobytu, składając pisemne oświadczenie, albo też miejsce pobytu osoby jest znane zgłaszającemu, a przekazane informacje nie wskazują na nowe okoliczności uzasadniające podejrzenie popełnienia przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności osoby zaginionej albo jej zaginięcia, podejmuje się jedynie czynności sprawdzające w niezbędnym zakresie, które dokumentuje się w formie notatki służbowej bez rejestrowania osoby jako zaginionej w KSIP.

Odstępuje się od przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby po upływie 5 lat od daty jej zaginięcia⁶.

3. Cechy wyglądu zewnętrznego z uwzględnieniem znaków szczególnych: rysopis – ważne są cechy charakteryzujące osobę zaginioną, np. charakterystyczny chód, tatuaże z uwzględnieniem tych w widocznym miejscu, blizny, rodzaj noszonej fryzury (zaczesa-na do góry, do dołu, długość, kształt włosów), wiek z wyglądu, widoczne ubytki uzębienia, odstające uszy, duży nos itd.
4. Opis ubioru z uwzględnieniem znaków lub cech szczególnych poszczególnych elementów, np. stan zużycia, napisy w widocznych miejscach, rodzaj zapięcia, kaptur, kołnierz, długość, rozmiar itd.
5. Opis przedmiotów posiadanych w czasie zaginięcia, np. ubrania, pieniądze, dokumenty, plecak, torba, telefon komórkowy, leki, kosmetyki itd.
6. Rodzaj, czas trwania i skutki poprzednich oddaleń z miejsca pobytu.
7. Prawdopodobna przyczyna zaginięcia – w kontekście sytuacji rodzinnej, zawodowej, konfliktów, wypowiedzi, pozostawionych listów.
8. Adresy osób i instytucji, do których mogła udać się osoba zaginiona.
9. Rodzaj i zakres czynności poszukiwawczych podjętych dotychczas przez rodzinę, znajomych lub podmioty pozapolicyjne.
10. Informacje dotyczące opiekuna prawnego osoby zaginionej, w szczególności dane kontaktowe.
11. Jeżeli to możliwe, informacje dotyczące osoby uprawnionej do odbioru osoby zaginionej w przypadku wystąpienia takiej konieczności.
12. Nazwy kont internetowych, portali społecznościowych, z których osoba zaginiona korzystała.
13. Kryteria umożliwiające uruchomienie Child Alert.
14. Informacje dotyczące posiadanych przez osobę zaginioną kont bankowych i kart płatniczych.

Do zawiadomienia o zaginięciu osoby dołącza się jej aktualną fotografię przekazaną przez zawiadamiającego o zaginięciu. Jeśli takiej fotografii nie ma, należy ją pozyskać z innych źródeł drogą służbową.

Komunikat o poszukiwaniu osoby zaginionej ogłasza się w razie potrzeby w środkach masowego przekazu. Wniosek o opublikowanie komunikatu oraz jego projekt przygotowuje policjant prowadzący poszukiwania osoby zaginionej i przekazuje go środkom masowego przekazu za pośrednictwem rzecznika prasowego komendanta wojewódzkiego Policji lub oficera prasowego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji⁷.

Zawiadomienie o zaginięciu osoby jest obowiązany przyjmując dyżurny jednostki Policji lub wyznaczony przez niego policjant jednostki Policji, do której zgłosiła się osoba uprawniona⁸.

PRZEBIEG CZYNNOŚCI POSZUKIWAWCZYCH

Jeżeli z treści przyjętego zawiadomienia lub otrzymanej informacji o zaginięciu osoby wynika, iż istnieje realna możliwość szybkiego odnalezienia osoby zaginionej, a zwłaszcza osoby małoletniej lub wymagającej opieki, albo gdy zachodzi obawa bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności tej osoby – dyżurny jednostki Policji zarządza czynności poszukiwawcze w niezbędnym zakresie i nadzoruje ich przebieg⁹.

Czynności poszukiwawcze rozpoczyna się od odtworzenia zdarzenia – wysnucia hipotezy niezbędnej do planowania czynności, np.:

- 1) policjanci udali się do miejsca zamieszkania, gdzie osoba zaginiona widziana była po raz ostatni; na miejscu w rzeczach osobistych odnaleziono list pożegnalny; zaczęto penetrację miejsca zamieszkania i posesji;
- 2) policjanci udali się do miejsca zamieszkania, gdzie ustalono, że osoba widziana była po raz ostatni przy sklepie kilka metrów od miejsca zamieszkania z torbą i plecakiem; tam wsiadała do pojazdu koloru białego – co potwierdził zapis monitoringu; czynności rozpoczęto od sprawdzenia kontaktów osoby w celu ustalenia, z kim odjechała;
- 3) policjanci otrzymali zgłoszenie, że mieszkanka z miejscowości działania ich jednostki wyjechała do rodziny do innego województwa; tam wyszła na zakupy i nie powróciła; priorytetem jest wykonanie rozpoznania i podjęcie czynności w miejscu, gdzie ostatni raz była widziana;
- 4) mężczyzna wyjechał za granicę do pracy; od tygodnia rodzina nie może nawiązać z nim kontaktu; trzeba dokonać sprawdzeń za granicą za pośrednictwem Biura Międzynarodowej Współpracy Policji.

Ważnym elementem jest wykonanie penetracji miejsca ostatniego pobytu osoby poszukiwanej i miejsca, gdzie zaginęła, w celu znalezienia przedmiotów, śladów związanych z zaginięciem. Takie przedmioty lub ślady wraz z upływem czasu mogą się zatrzeć w sposób naturalny lub mogą zostać zmienione przez osoby świadomie bądź nieświadomie, np. pókój osoby zaginionej zostanie po-

POSZUKIWANIA OSÓB ZAGINIONYCH

sprzątany przez osoby bliskie, zostaną wyprane jej rzeczy osobiste (zapach lub materiał biologiczny zostanie zniszczony).

OKREŚLENIE POZIOMU POSZUKIWAŃ

Czynności poszukiwawcze zależne są od poziomu ryzyka wystąpienia zagrożenia dla życia, zdrowia lub wolności osoby zaginionej. Poziom poszukiwania wskazuje niezwłoczność i zakres podjęcia czynności poszukiwawczych w zależności od stwierdzonego ryzyka wystąpienia zagrożenia dla życia, zdrowia lub wolności osoby zaginionej. Nadaje się jeden z trzech poziomów poszukiwania osób¹⁰:

a) poziom I – dotyczący osoby, której zaginięcie związane jest z realnym, bezpośrednim występowaniem zagrożenia dla jej życia, zdrowia lub wolności, dla których ratowania wymagane jest bezpośrednio i natychmiastowe podjęcie czynności poszukiwawczych z zaangażowaniem znacznych sił i środków ze strony Policji, na przykład dotyczące osoby:

- małoletniej w wieku do 10 lat,
- małoletniej w wieku od 11 do 13 lat, zaginionej po raz pierwszy,
- niezdolnej do samodzielnej egzystencji,
- wymagającej stałego przyjmowania leków, których brak przyjęcia w odpowiednim czasie stanowi zagrożenie jej życia,
- zaginionej w związku z realnym podejrzeniem popełnienia na jej szkodę przestępstwa przeciwko życiu lub wolności,
- której zachowanie w realny sposób wskazywało na bezpośredni zamiar popełnienia samobójstwa, a natychmiastowe podjęcie czynności poszukiwawczych oraz zaangażowanie znacznych sił i środków z dużym prawdopodobieństwem przyczyni się do zapobieżenia zamachu samobójczego,
- zaginionej w warunkach atmosferycznych zagrażających jej życiu w przypadku niezwłocznego nieodnalezienia;

b) poziom II – dotyczący osoby, której zaginięcie związane jest z uzasadnionym podejrzeniem wystąpienia ryzyka zagrożenia dla jej życia, zdrowia lub wolności, na przykład dotyczące osoby:

- deklarującej po raz kolejny zamiar popełnienia samobójstwa albo osoby, której deklaracja zamiaru popełnienia samobójstwa nie stanowiła realnych przesłanek jej spełnienia,
- małoletniej w wieku od 14 do 18 lat zaginionej po raz pierwszy,
- zdolnej do samodzielnej egzystencji, ale wymagającej opieki i stałego przyjmowania leków, których nieprzyjęcie może spowodować zagrożenie jej zdrowia,
- zaginionej za granicą RP, wobec której istnieje uzasadniona potrzeba udzielenia pomocy w celu ochrony jej życia, zdrowia lub wolności;

c) poziom III – dotyczący osoby, której zaginięcie nie jest związane z bezpośrednim oraz uzasadnionym zagrożeniem

dla jej życia, zdrowia lub wolności, na przykład dotyczące osoby:

- wyrażającej wolę zerwania kontaktów z rodziną, osobami najbliższymi lub środowiskiem, w którym ostatnio przebywała,
- która oddaliła się z miejsca zamieszkania w wyniku nieporozumień rodzinnych,
- co do której nie jest możliwe ustalenie przyczyn lub okoliczności zaginięcia,
- z którą brak jest kontaktu, a która deklarowała chęć wyjazdu lub jej zaginięcie związane jest z wyjazdem albo pobytem za granicą RP,
- niewymagającej stałej opieki medycznej lub stałego przyjmowania leków, która samowolnie oddaliła się z placówki opiekuńczej, leczniczej lub innej placówki,
- małoletniej w wieku od 11 do 13 lat zaginionej po raz kolejny.

Stopień poziomu poszukiwań określa policjant sporządzający zawiadomienie o zaginięciu osoby, po dokonaniu analizy i oceny podanych faktów i okoliczności, a następnie zatwierdza go kierownik jednostki Policji, a w przypadku jego nieobecności dyżurny jednostki Policji, w której przyjęto zawiadomienie o zaginięciu osoby. Jeżeli zawiadomienie o zaginięciu osoby, pod nieobecność kierownika jednostki Policji, sporządził dyżurny jednostki Policji, określony przez niego poziom poszukiwań nie wymaga zatwierdzenia¹¹.

Jednostka Policji, która przyjęła zawiadomienie o zaginięciu osoby oraz dokonała rejestracji informacji o zaginięciu oraz o osobie zaginionej w KSIP, po akceptacji kierownika jednostki Policji lub osoby przez niego upoważnionej, może zmienić poziom poszukiwań na poziom:

- 1) niższy – w ciągu 24 godzin od dokonania rejestracji informacji o osobie zaginionej w KSIP;
- 2) wyższy – na każdym etapie prowadzonego poszukiwania osoby zaginionej w oparciu o nowe okoliczności lub ustalenia¹².

Zmiana poziomu poszukiwania wymaga sporządzenia zaakceptowanej przez kierownika jednostki Policji lub osoby przez niego upoważnionej notatki służbowej zawierającej uzasadnienie zmiany poziomu poszukiwania. Jednostka Policji, która zgodnie z właściwością miejscową przejęła sprawę poszukiwania osoby zaginionej do prowadzenia, po dokonaniu analizy sprawy ma możliwość zmiany poziomu poszukiwania określonego przez jednostkę Policji przyjmującą zawiadomienie o zaginięciu osoby¹³.

PLANOWANIE CZYNNOŚCI POSZUKIWAWCZYCH UWZGLĘDNIAJĄCYCH POZIOM POSZUKIWAŃ

W przypadku uzyskania informacji o zaginięciu osoby trzeba odpowiednio zaplanować czynności poszukiwawcze i sukcesywnie je realizować. O kolejności i możliwości wykonywania tych czynności decydują okoliczności zdarzenia i efekty podjętych działań. W zależności od poziomu poszukiwań należy¹⁴:

- 1) przyjąć zawiadomienie o zaginięciu od osoby uprawnionej – poziom I, II, III;
 - 2) dokonać analizy i oceny uzyskanych faktów i okoliczności zaginięcia, określając stopień poziomu poszukiwań – poziom I, II, III;
 - 3) dokonać sprawdzenia i rejestracji informacji o zaginięciu oraz o osobie zaginionej w KSIP – poziom I, II, III;
 - 4) zorganizować dodatkowe, adekwatne do planowanych działań, będące poza czasem służby siły oraz środki ze stanu jednostki Policji, w celu wykorzystania ich w czynnościach poszukiwawczych prowadzonych na terenie danej jednostki – poziom I;
rozważyć zorganizowanie dodatkowych sił i środków ze stanu jednostki Policji w celu wykorzystania w czynnościach poszukiwawczych – poziom II;
 - 5) powiadomić koordynatora wojewódzkiego ds. zaginięć właściwej nadrzędnej jednostki Policji – poziom I;
 - 6) powiadomić Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych (CPOZ KGP) poprzez przesłanie notatki służbowej dotyczącej zaistniałego zdarzenia – poziom I;
 - 7) niezwłocznie zorganizować i przeprowadzić penetrację terenu ostatniego miejsca pobytu osoby zaginionej i innych ustalonych miejsc – poziom I;
zorganizować i przeprowadzić penetrację terenu ostatniego miejsca pobytu osoby zaginionej i innych ustalonych miejsc – poziom II, III;
 - 8) dokonać sprawdzenia w szpitalach – poziom I, II, III;
 - 9) zabezpieczyć ujawnione ślady i dowody związane z zaistniałym zdarzeniem, w tym materiał biologiczny umożliwiający oznaczenie profilu DNA osoby zaginionej – poziom I, II, III;
 - 10) wykorzystać techniczne środki wsparcia poszukiwań oraz dokonać ustaleń telekomunikacyjnych – poziom I, II, III;
 - 11) poinformować i wykorzystać do prowadzonych poszukiwań siły i środki ze stanu innych jednostek Policji, w tym jednostki nadrzędnej oraz CPOZ KGP – poziom I;
rozważyć zorganizowanie i wykorzystanie do prowadzonych poszukiwań sił i środków ze stanu innych jednostek Policji, w tym jednostki nadrzędnej oraz CPOZ KGP – poziom II;
 - 12) poinformować o poszukiwaniach siły i środki pozapolicyjne oraz wykorzystać je do prowadzonych poszukiwań, np.: Państwową Straż Pożarną, Ochotniczą Straż Pożarną, Straż Graniczną, Straż Miejską, Straż Gminną, wojsko, grupy poszukiwawczo-ratownicze, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe – w zależności od rejonu poszukiwań – poziom I;
rozważyć zorganizowanie i wykorzystanie do prowadzonych poszukiwań siły i środki pozapolicyjne, np.: Państwową Straż Pożarną, Ochotniczą Straż Pożarną, Straż Graniczną, Straż Miejską, Straż Gminną, grupy poszukiwawczo-ratownicze, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe i inne – w zależności od rejonu poszukiwań – poziom II;
 - 13) dokonać w miarę możliwości zabezpieczenia i analizy zapisów z monitoringu w rejonie miejsca zaginięcia osoby oraz miejsc, w których po raz ostatni mogła być widziana – poziom I, II, III;
 - 14) uzyskać zgodę osoby najbliższej albo przedstawiciela ustawowego na publikację wizerunku osoby zaginionej i po jej uzyskaniu opublikować informację w internetowej, policyjnej bazie osób zaginionych, a w uzasadnionych przypadkach na głównej stronie portalu internetowego Komendy Głównej Policji, właściwej komendy lub komend wojewódzkich Policji oraz w środkach masowego przekazu – poziom I, II, III;
 - 15) dokonać lub zlecić dokonanie typowania osoby zaginionej polegającego na porównaniu rysopisów, w tym znaków szczególnych osoby zaginionej, z zarejestrowanymi w KSIP informacjami o NN osobach i NN zwłokach, na zasadach określonych w przepisach odrębnych Komendanta Głównego Policji o funkcjonowaniu KSIP – poziom I, II, III;
 - 16) zlecić oznaczenie profilu DNA pochodzącego od osoby zaginionej lub osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3a, lit. c ustawy o Policji:
 - w terminie do 90 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby – poziom I, II,
 - w terminie do 180 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby – poziom III;
 - 17) zlecić rejestrację profilu DNA w bazie danych DNA celem porównania go z profilami zarejestrowanymi w bazie danych DNA – poziom I, II, III;
 - 18) zlecić rejestrację zabezpieczonych śladów linii papilarnych w automatycznym systemie identyfikacji daktyloskopijnej AFIS celem dokonania stosownych porównań – poziom I, II, III;
 - 19) podjąć inne dodatkowe, uzasadnione okolicznościami prowadzonej sprawy czynności umożliwiające ustalenie miejsca pobytu lub odnalezienie osoby zaginionej – poziom I, II, III.
- Sprawy poszukiwania osób zaginionych prowadzą wyznaczeni przez kierownika jednostki Policji policjanci komórek organizacyjnych służby kryminalnej. Należy tu zaznaczyć, że czynności poszukiwawcze mogą podejmować wszyscy policjanci na polecenie bezpośrednich przełożonych: dyżurnego, kierownika, naczelnika, komendanta w danej jednostce Policji w zależności od stwierdzonego ryzyka wystąpienia zagrożenia dla życia, zdrowia lub wolności osoby zaginionej i związanej z tym konieczności niezwłocznego podjęcia działań poszukiwawczych.
- Policjant prowadzący sprawę poszukiwania osoby zaginionej, zakwalifikowanej do poziomu I i II, niezależnie od wyżej wymienionych czynności, powinien także uwzględnić konieczność¹⁵:
- 1) udziału w czynnościach poszukiwawczych zarządzanych przez dyżurnego jednostki Policji;
 - 2) udziału w czynnościach dochodzeniowo-śledczych prowadzonych w trybie określonym w procedurze karnej;
 - 3) sprawdzenia informacji podanych przez osobę uprawnioną w złożonym przez nią zawiadomieniu o zaginięciu osoby;
 - 4) uzyskania w uzasadnionym przypadku wykazu połączeń telefonicznych osoby zaginionej i dokonania ich

POSZUKIWANIA OSÓB ZAGINIONYCH

weryfikacji pod kątem przydatności w prowadzonych czynnościach poszukiwawczych;

- 5) ustalenia prawnej i faktycznej sytuacji rodzinnej małoletniej lub ubezwłasnowolnionej osoby zaginionej;
- 6) dokonania przeglądu akt spraw prowadzonych wobec lub z udziałem osoby zaginionej, w celu ustalenia świadków, miejsc i innych okoliczności wyznaczających kierunek prowadzonego poszukiwania;
- 7) dokonania penetracji, innych niż ostatnie, miejsc pobytu osoby zaginionej, w celu ustalenia świadków lub innych faktów lub dowodów umożliwiających odnalezienie osoby zaginionej;
- 8) udziału w czynnościach operacyjno-rozpoznawczych w środowisku osoby zaginionej.

Jeżeli odnalezienie osoby wymaga zaangażowania dodatkowych sił i środków policyjnych z innych jednostek Policji oraz sił i środków pozapolicyjnych, dyżurny nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji wspiera jednostkę Policji prowadzącą poszukiwania poprzez zadysponowanie niezbędnych sił i środków oraz koordynuje przebieg czynności realizowanych z udziałem tych sił i środków¹⁶.

W przypadku konieczności zadysponowania do czynności poszukiwawczych prowadzonych w terenie specjalistycznych grup poszukiwawczo-ratowniczych zrzeszonych w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 620), sporządza się wniosek o zadysponowanie, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich, który po podpisaniu przez właściwego dyżurnego komendy powiatowej lub komendy wojewódzkiej Policji należy przesłać do powiatowego lub wojewódzkiego stanowiska kierownika Państwowej Straży Pożarnej¹⁷.

WŁAŚCIWOŚĆ MIEJSCOWA PODJĘCIA CZYNNOŚCI POSZUKIWAWCZYCH

Jeżeli jest mowa o podjęciu czynności poszukiwawczych, należy je rozumieć jako czynności podjęte bezpośrednio po otrzymaniu informacji o osobie zaginionej w zależności od stwierdzonego ryzyka wystąpienia zagrożenia życia, zdrowia lub wolności osoby zaginionej.

Natomiast jeżeli jest mowa o właściwości miejscowej prowadzenia teczki poszukiwawczej, należy ją rozumieć jako właściwą miejscowo jednostkę Policji do odbierania dokumentacji sprawy – gromadzenia materiałów z wykonanych czynności i kierunkowania przebiegu tych czynności.

Każdy pełniący służbę policjant, do którego zgłosi się osoba uprawniona, powinien odebrać informacje o osobie zaginionej i przekazać je dyżurnemu jednostki Policji, w której pełni służbę.

Zawiadomienie o zaginięciu osoby jest obowiązany przyjąć dyżurny jednostki Policji lub wyznaczony przez niego policjant jednostki Policji, do której zgłosiła się osoba uprawniona.

W przypadku kiedy z przyjętego zawiadomienia lub otrzymanej informacji o zaginięciu osoby wynika, że osoba ta po raz ostatni przed zaginięciem mogła przebywać na terenie działania innej jednostki Policji, należy powiadomić przedmiotową jednostkę Policji w celu wykonania wszelkich niezbędnych i konkretnie wskazanych czynności poszukiwawczych zmierzających do ustalenia miejsca pobytu i odnalezienia osoby zaginionej na danym terenie¹⁸.

Jeżeli z treści przyjętego zawiadomienia lub otrzymanej informacji o zaginięciu osoby wynika, iż istnieje realna możliwość szybkiego odnalezienia osoby zaginionej, a zwłaszcza osoby małoletniej lub wymagającej opieki, albo gdy zachodzi obawa bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności tej osoby – dyżurny jednostki Policji zarządza czynności poszukiwawcze w niezbędnym zakresie i nadzoruje ich przebieg.

Jednostka Policji realizująca na rzecz jednostki Policji właściwej do prowadzenia poszukiwań czynności mające na celu ustalenie miejsca pobytu i odnalezienie osoby zaginionej zobowiązana jest do wykonania czynności niezwłocznie i nie później niż do 7 dni od otrzymania informacji uzasadniających ich wykonanie¹⁹.

Dokumentację z wykonanych wyżej czynności przesyła się niezwłocznie do jednostki Policji właściwej miejscowo do prowadzenia poszukiwań osoby zaginionej.

W przypadku poszukiwań zakwalifikowanych do poziomu I, jednostką Policji właściwą do prowadzenia czynności poszukiwawczych przez pierwsze 7 dni od dnia zgłoszenia zaginięcia jest jednostka Policji, na której obszarze miało miejsce zaginięcie osoby²⁰.

Jednostką Policji właściwą miejscowo do prowadzenia sprawy poszukiwawczej osoby zaginionej jest jednostka Policji, na której obszarze znajdowało się miejsce zamieszkania osoby zaginionej. Miejsce zamieszkania – miejscowość, w której osoba przebywała przed zaginięciem, gdzie znajdował się ośrodek jej codziennego życia oraz gromadzenia rzeczy osobistych lub materialnych, niezmienną jest skutek dłuższego lub krótszego oddalenia się z niej²¹.

W przypadku, w którym nie można ustalić miejsca zamieszkania osoby zaginionej, jednostką właściwą do prowadzenia poszukiwania osoby zaginionej jest jednostka Policji, na której obszarze osoba zaginiona posiadała ostatnie znane miejsce zameldowania na pobyt stały na terytorium RP, a w przypadku braku ustalonego miejsca zameldowania na pobyt stały na terytorium RP, ostatnie znane miejsce zameldowania na pobyt czasowy na terytorium RP. W przypadku gdy niemożliwe jest ustalenie miejsca zamieszkania osoby zaginionej oraz nie ustalono jej miejsca zameldowania na pobyt stały lub czasowy na terytorium RP, jednostką właściwą do prowadzenia poszukiwania osoby zaginionej jest jednostka Policji, na której obszarze osoba zaginęła²².

O przejęciu sprawy poszukiwania osoby zaginionej do dalszego prowadzenia decyduje kierownik jednostki Policji, która otrzymała dokumentację sprawy. W przypadku włą-

pliwości dotyczących określenia właściwości miejscowej do prowadzenia poszukiwania osoby zaginionej kwestie sporne rozstrzygają kierownicy komórek służby kryminalnej komend wojewódzkich Policji właściwych do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniami osób zaginionych, nadrzędnych dla tych jednostek Policji, a w przypadku dalszych rozbieżności ostateczną decyzję w tym zakresie podejmuje kierownik komórki organizacyjnej biura KGP właściwego do koordynowania poszukiwań osób zaginionych. Jeżeli w trakcie pierwszych 7 dni prowadzenia czynności poszukiwawczych okaże się, że jednostka Policji, w której przyjęto zawiadomienie o zaginięciu osoby, nie jest właściwa miejscowo do prowadzenia poszukiwania osoby zaginionej, dokumentację z wykonanych czynności przekazuje się niezwłocznie jednostce Policji właściwej, informując jednocześnie komórkę służby kryminalnej właściwej do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniami osób zaginionych komend wojewódzkich Policji nadrzędnych dla tych jednostek Policji pismem zawierającym uzasadnienie tej decyzji. Jednostka Policji, która przyjęła zawiadomienie o zaginięciu osoby oraz dokonała rejestracji w KSIP informacji o zaginięciu oraz o osobie zaginionej, jest zobowiązana do wykonywania czynności poszukiwawczych zgodnie z przyjętą kwalifikacją poszukiwań do czasu przejęcia sprawy poszukiwania osoby zaginionej do prowadzenia przez inną jednostkę Policji²³.

REJESTRACJA ZAGINIĘCIA W KRAJOWYM SYSTEMIE INFORMACYJNYM POLICJI (KSIP)

Rejestracji poszukiwania osoby zaginionej dokonuje się po uprzednim dokonaniu rejestracji wydarzenia oraz sprawdzeniu, czy osoba zaginiona nie została zarejestrowana w zbiorach KSIP przez inną jednostkę lub komórkę organizacyjną Policji, w szczególności w formie rejestracji poszukiwania osoby ukrywającej się przed organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości, rejestracji poszukiwania osoby z celem poszukiwań, rejestracji osoby zatrzymanej albo w formie rejestracji okoliczności ujawnienia NN osoby lub NN zwłok²⁴.

Rejestrację w KSIP wykonuje dyżurny jednostki Policji lub wyznaczony przez niego policjant albo pracownik Policji. Informacje o osobach zaginionych rejestruje się w zbiorach KSIP w formie poszukiwania osoby zaginionej niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 3 godzin od przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby, ze wskazaniem następujących celów prowadzenia poszukiwania stosownie do ustalonych okoliczności zaginięcia:

- 1) „ustalenie miejsca pobytu osoby zaginionej”;
- 2) „ustalenie miejsca pobytu małoletniej osoby zaginionej”;
- 3) „objęcie ochroną osoby zaginionej lub małoletniej osoby zaginionej”;
- 4) „zapobieganie stwarzanym przez osobę zagrożeniom i oddanie do właściwej placówki opiekuńczej lub leczniczej”²⁵.

Informacje uzupełniające mające znaczenie dla celów poszukiwania osoby, np. zdjęcia, informacje o rysopisie lub

znakach szczególnych oraz informacje o zmianie numeru sprawy na liczbę dziennika rejestruje się niezwłocznie po ich uzyskaniu, jednak nie później niż w ciągu 9 dni od przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby²⁶.

Rejestracja osoby w formie rejestracji poszukiwania osoby zaginionej zawiera:

- 1) nazwiska (aktualne oraz poprzednio używane);
- 2) imiona (aktualne oraz poprzednio używane);
- 3) imiona rodziców i nazwisko rodowe matki;
- 4) datę i miejsce urodzenia;
- 5) wiek z wyglądu osoby zaginionej w dniu zaginięcia;
- 6) posiadane obywatelstwo lub obywatelstwa;
- 7) narodowość;
- 8) płeć;
- 9) numer PESEL, jeżeli osoba rejestrowana go posiada;
- 10) miejsca zameldowania i pobytu (miejsca zamieszkania);
- 11) nazwę jednostki lub komórki organizacyjnej Policji dokonującej rejestracji, nazwę jednostki lub komórki organizacyjnej Policji prowadzącej sprawę;
- 12) identyfikator kadrowy odpowiednio osoby dokonującej rejestracji i zlecającej rejestrację, jeżeli rejestracja nastąpiła na zlecenie;
- 13) znak (numer) sprawy;
- 14) informację o stanie zdrowia osoby zaginionej mogącą mieć wpływ na zachowanie tej osoby lub na ustalenie miejsca jej pobytu, w tym rodzaj chorób, nałogów, nawyków i skłonności, a szczególnie skłonności samobójczych;
- 15) najbardziej aktualne zdjęcie osoby będące w posiadaniu jednostki organizacyjnej Policji dokonującej rejestracji;
- 16) informację o uzyskanych (pobranych) odciskach linii papilarnych i uzyskanym materiale biologicznym przydatnym do badań genetycznych;
- 17) rysopis oraz opis znaków szczególnych, np. tatuaży, blizn;
- 18) opis ubioru ze wskazaniem stopnia zużycia, znaków firmowych, monogramów itp.,
- 19) pseudonimy;
- 20) dodatkowe zestawy prawdziwych lub fałszywych danych osobowych;
- 21) opis przedmiotów posiadanych przez osobę zaginioną bezpośrednio przed zaginięciem: posiadane pojazdy, telefony lub inne przedmioty;
- 22) posiadane lub używane adresy internetowe;
- 23) inne numery dotyczące osoby rejestrowanej, w tym poprzedni numer PESEL;
- 24) posiadane przez osobę dokumenty potwierdzające tożsamość tej osoby (prawo jazdy, paszport);
- 25) wykształcenie i zawód;
- 26) środowisko i kontakty osoby, w tym kontakty ze środowiskowymi grupami patologii społecznej;
- 27) dane osobowe stanowiące dane wrażliwe, w przypadku gdy posiadają przydatność wykrywczą, dowodową lub identyfikacyjną, obejmujące dane osobowe:
 - a) ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne,
 - b) ujawniające poglądy polityczne, przekonania religijne, światopoglądowe lub przynależność do związków zawodowych,

POSZUKIWANIA OSÓB ZAGINIONYCH

- c) stanowiące dane genetyczne – wyniki analizy kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA),
- d) stanowiące dane biometryczne w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej, w tym w zakresie wizerunku twarzy utrwalonego w postaci zdjęć sygnalitycznych lub danych daktyloskopijnych,
- e) dotyczące seksualności i orientacji seksualnej;
- 28) datę, miejsce i opis okoliczności zaginięcia oraz identyfikator KSIP wydarzenia;
- 29) rodzaj i zakres czynności podjętych w celu odnalezienia osoby zaginionej;
- 30) adresy osób lub instytucji, u których lub w których może przebywać osoba zaginiona;
- 31) prawdopodobną przyczynę zaginięcia;
- 32) wskazanie poziomu poszukiwania osoby zaginionej według poziomów określonych przepisami Komendanta Głównego Policji w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanego zwłok lub szczątków ludzkich;
- 33) ostrzeżenia i inne dyspozycje jednostki lub komórki organizacyjnej Policji prowadzącej poszukiwania;
- 34) informacje przekazane przez osobę zgłaszającą zaginięcie osoby mające znaczenie dla prowadzenia poszukiwań lub przydatne w tych poszukiwaniach;
- 35) informacje o zgodzie uprawnionej osoby na publikację danych osobowych osoby zaginionej w środkach masowego przekazu celem prowadzenia poszukiwań tej osoby oraz informacje o dokonaniu takiej publikacji, wraz ze wskazaniem miejsc, w których te dane opublikowano;
- 36) informacje o przyczynach i dacie zakończenia poszukiwania oraz opis istotnych okoliczności prowadzenia poszukiwania;
- 37) informacje o przekazaniu prowadzenia poszukiwania osoby innej jednostce lub komórce organizacyjnej Policji oraz o przejęciu poszukiwania przez tę jednostkę lub komórkę, bez zmiany zarejestrowanej daty zgłoszenia zaginięcia oraz daty wszczęcia poszukiwania;
- 38) informacje o zakończeniu czynności poszukiwawczych przez jednostkę organizacyjną Policji prowadzącą poszukiwania, w tym informacje o dacie i sposobie (formie) zakończenia oraz o przekazaniu akt sprawy do archiwum wraz z numerem tych akt²⁷.

Informacje o odwołaniu poszukiwania osoby zaginionej i zakończeniu w zbiorach danych KSIP rejestracji poszukiwania osoby zaginionej rejestruje się niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 3 godzin.

KONTROLA I NADZÓR NAD CZYNNOŚCIAMI POSZUKIWAWCZYMI OSÓB ZAGINIONYCH

Przez kontrolę należy rozumieć badanie prawidłowości organizowania i prowadzenia czynności poszukiwawczych w celu diagnozowania, korygowania i usuwania

przeszkód w efektywnej ich realizacji. Kontrola jest realizowana w ramach nadzoru sprawowanego przez przełożonych lub wyznaczonych przez nich policjantów²⁸.

W jednostce Policji prowadzącej poszukiwania osoby zaginionej nadzór nad prowadzonymi czynnościami sprawuje kierownik komórki służby kryminalnej właściwej do prowadzenia poszukiwań osób zaginionych²⁹.

Przyjmujący zawiadomienie o zaginięciu osoby sporządza notatkę służbową zawierającą dodatkowe ustalenia i informacje uzyskane w trakcie przyjęcia zawiadomienia³⁰.

Kontrolę nad prowadzonymi przez jednostki Policji poszukiwaniami osób zaginionych sprawuje komórka służby kryminalnej jednostki nadrzędnej Policji właściwa do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych³¹.

Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych Komendy Głównej Policji udziela wsparcia eksperckiego i analitycznego oraz nadzoruje i koordynuje czynności związane z poszukiwaniem osób zaginionych prowadzone przez jednostki Policji na terenie kraju³².

Dyżurny jednostki Policji rejestrujący poszukiwania osoby zaginionej poziomu I jest zobowiązany:

- sporządzić notatkę służbową (lub wyznaczyć policjanta do jej sporządzenia), o której mowa powyżej, niezwłocznie przesłać ją do CPOZ KGP oraz nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji;
- przekazać telefonicznie informację o poszukiwaniach dyżurnemu nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji.

Następnie informację tę dyżurny komendy wojewódzkiej Policji przekazuje koordynatorowi wojewódzkiemu ds. zaginięć oraz dyżurnemu Komendy Głównej Policji, który przekazuje ją koordynatorowi CPOZ KGP (koordynator CPOZ KGP – osoba wykonująca czynności służbowe w Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych Komendy Głównej Policji; koordynator wojewódzki ds. zaginięć – osoba wyznaczona do udzielania wsparcia konsultacyjno-doradczego w ramach czynności poszukiwawczych realizowanych na terenie danego województwa oraz współpracy z CPOZ KGP w zakresie realizowanych poszukiwań osób zaginionych)³³.

Koordynator wojewódzki ds. zaginięć po uzyskaniu informacji od dyżurnego komendy wojewódzkiej Policji pełni rolę konsultacyjno-doradczą oraz w razie potrzeby wnioskuje do koordynatora CPOZ KGP o udzielenie wsparcia osobowego lub technicznego. W czasie nieobecności w służbie koordynatora wojewódzkiego ds. zaginięć kierownik komórki właściwej do spraw poszukiwań komendy wojewódzkiej Policji wyznacza innego funkcjonariusza do wykonywania ww. czynności³⁴.

Jednostka Policji właściwa do prowadzenia poszukiwań, w przypadku nieodnalezienia osoby zaginionej, w ciągu 7 dni od dnia wszczęcia poszukiwań sporządza i przesyła do komórki służby kryminalnej właściwej do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji informację zawierającą opis okoliczności zaginięcia, uzasadnienie przyjętego poziomu poszukiwań oraz zakres wykonanych czynności, zatwierdzoną przez kierownika jednostki Policji³⁵.

W przypadku prowadzenia poszukiwań osoby zaginionej zakwalifikowanej do poziomu I lub poziomu II, policjant prowadzący sprawę po upływie trzech miesięcy od dnia wszczęcia poszukiwań, a następnie po upływie każdego kolejnych sześciu miesięcy sporządza analizę i ocenę wykonanych czynności dotyczących poszukiwania osoby, zaginionej – wraz z wnioskami i planem dalszego prowadzenia poszukiwań, po zatwierdzeniu przez kierownika jednostki Policji lub upoważnionej przez niego osoby, przesyła je do komórki służby kryminalnej właściwej do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji. W przypadku prowadzenia poszukiwań osoby zaginionej zakwalifikowanej do poziomu III policjant prowadzący sprawę, po upływie sześciu miesięcy od dnia wszczęcia poszukiwań, a następnie po upływie każdego kolejnego roku, sporządza analizę i ocenę wykonanych w sprawie czynności dotyczących poszukiwania osoby zaginionej wraz z wnioskami i planem dalszego prowadzenia poszukiwań, po zatwierdzeniu przez kierownika jednostki Policji lub upoważnionej przez niego osoby przesyła je do komórki służby kryminalnej właściwej do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji. Komórka służby kryminalnej właściwa do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych komendy wojewódzkiej Policji po otrzymaniu dokumentacji osoby zaginionej zakwalifikowanej do poziomu I, II, III dokonuje jej analizy i oceny przyjętych kierunków oraz prawidłowości wykonanych przez podległe jednostki Policji czynności dotyczących poszukiwania osoby zaginionej, a następnie podejmuje decyzje dotyczące kierunku dalszego prowadzenia poszukiwań, w tym celowości przejścia sprawy do dalszego prowadzenia. W ramach kontroli komórka biura KGP właściwego do koordynacji poszukiwań osób zaginionych może zobowiązać właściwą jednostkę Policji do przekazywania informacji o przebiegu czynności realizowanych w sprawie poszukiwań osoby zaginionej znajdującej się w jej zainteresowaniu. Jednostka Policji właściwa do prowadzenia poszukiwań ma obowiązek niezwłocznego i systematycznego przekazywania posiadanych informacji do komórki biura KGP właściwego do koordynacji poszukiwań osób zaginionych³⁶.

CZYNNOŚCI PROCESOWE W CZYNNOŚCIACH POSZUKIWAWCZYCH

Na każdym etapie poszukiwania osoby zaginionej, zgodnie z art. 308 kpk³⁷, można wszcząć czynności przygotowawcze, gdy okoliczności zaginięcia wskazują popełnienie przestępstwa na szkodę osoby zaginionej.

Art. 308 kpk (Dochodzenie w niezbędnym zakresie)

§ 1. W granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem, prokurator albo Policja może w każdej sprawie, w wypadkach niecierpiących zwłoki, jeszcze przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledz-

stwa lub dochodzenia, przeprowadzić w niezbędnym zakresie czynności procesowe, a zwłaszcza dokonać oględzin, w razie potrzeby z udziałem biegłego, przeszukania lub czynności wymienionych w art. 74 § 2 pkt 1 w stosunku do osoby podejrzanej, a także przedsięwziąć wobec niej inne niezbędne czynności, nie wyłączając pobrania krwi, włosów i wydzielin organizmu. Po dokonaniu tych czynności, w sprawach, w których prowadzenie śledztwa przez prokuratora jest obowiązkowe, prowadzący postępowanie przekazuje sprawę niezwłocznie prokuratorowi.

§ 2. W wypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności wtedy, gdy mogłoby to spowodować zatarcie śladów lub dowodów przestępstwa, można w toku czynności wymienionych w § 1 przesłuchać osobę podejrzaną o popełnienie przestępstwa w charakterze podejrzanego przed wydaniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zachodzą warunki do sporządzenia takiego postanowienia. Przesłuchanie rozpoczyna się od informacji o treści zarzutu.

§ 3. W wypadku przewidzianym w § 2, w sprawach, w których prowadzenie śledztwa jest obowiązkowe, najpóźniej w ciągu 5 dni od dnia przesłuchania wydaje się postanowienie o przedstawieniu zarzutów albo, w razie braku warunków do jego sporządzenia, umarza się postępowanie w stosunku do osoby przesłuchanej.

§ 4. W sprawach, w których obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa, postanowienie przewidziane w § 3 wydaje prokurator.

§ 5. Czynności, o których mowa w § 1 i 2, mogą być dokonywane tylko w ciągu 5 dni od dnia pierwszej czynności.

§ 6. W wypadkach określonych w § 1 i 2 czas trwania śledztwa lub dochodzenia liczy się od dnia pierwszej czynności.

Powyższy tryb czynności realizuje się w sytuacji ujawnienia zwłok osoby zaginionej, porwania, uprowadzenia. Jeżeli z treści uzyskanej informacji o zaginięciu osoby wynika, iż mogła zostać wprowadzona lub pozbawiona wolności w celu wymuszenia okupu, odstępuje się od przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby, a dalsze czynności wykonuje właściwa komórka służby śledczej na podstawie odrębnych przepisów. W przypadku zaistnienia realnych okoliczności wskazujących na to, iż zaginięcie związane jest z uprowadzeniem osoby lub pozbawieniem wolności w celu wymuszenia okupu, jednostka Policji prowadząca poszukiwanie osoby zaginionej wstrzymuje wykonywanie czynności poszukiwawczych, a dalsze czynności w sprawie wykonuje właściwa komórka służby śledczej na podstawie odrębnych przepisów³⁸.

DOKUMENTOWANIE CZYNNOŚCI POSZUKIWAWCZYCH

Każdy pełniący służbę policjant, inny niż dyżurny, do którego zgłosi się osoba uprawniona, jest zobowiązany przyjąć od osoby uprawnionej informację o zaginięciu osoby, niezwłocznie przekazać informację o zaginięciu

POSZUKIWANIA OSÓB ZAGINIONYCH

Załącznik nr 1

(pieczęć nagławkowa jednostki Policji) (miejscowość, data sporządzenia)

ZAWIADOMIENIE O ZAGINIĘCIU OSOBY

W dniu / / r. o godz. : :

ID:

Przyjął od: _____
(stopień, imię i nazwisko)

PESEL: _____
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, telefon kontaktowy, stopień pokrewieństwa do osoby zaginionej)
(dokument tożsamości)

Zawiadomienie o zaginięciu: Płeć*: K M

PESEL: _____
(nazwisko i imię, nazwisko panińskie)
(obywatelstwo)

ur. / / r. w _____
(miejscowość)

(imiona rodziców i nazwisko panińskie matki)

(miejsce zameldowania)

(miejsce zamieszkania)

(inne używane nazwiska, aliasy, pseudonimy)

(prawdopodobna przyczyna zaginięcia)

(stan zdrowia / zdolność do samodzielnej egzystencji)

(małgi, uzależnienia)

(zazywane leki)

(wcześniejsze próby samobójcze, kiedy?)

Rysopis:

wiek z wyglądu: _____ wzrost: _____

sylwetka: _____
(wąta, wysmukła, szczupła, średnia, krępa, otyła)

włosy: _____
(długość, kolor, typ)

zarost: _____ oczy: _____
(jaki?) (kolor)

nos: _____ uszy: _____
(kształt) (kształt)

uzębienie: _____
(pełne/miepelne/brak/proteza, cechy charakterystyczne)

charakterystyczne cechy wyglądu i znaki szczególne (rodzaj znaku, miejsce występowania, opis znaku)

opis ubioru:

przedmioty posiadane w chwili zaginięcia (dokumenty, telefon, itp. – rodzaj i nr):

wcześniejsze zaginięcia (kiedy? Okoliczności odnalezienia. Czy zgłaszano Policji?):

dane osób i instytucji, z którymi osoba zaginiona utrzymywała w ostatnim czasie kontakty rodzinne i towarzyskie, w tym jej miejsce pracy i nauki (imię i nazwisko, adres, telefon, rodzaj kontaktu):

okoliczności zaginięcia:
(czas i miejsce zaginięcia, data i miejsce ostatniego kontaktu z zaginionym, fakty i osoby potwierdzające zaginięcie)

fotografia*

materiał biologiczny pobrano*

przyjęty poziom poszukiwań ** I II III

ZATWIERDZAM

(pieczęć i podpis kierownika jednostki Policji lub dyżurnego jednostki Policji)

Zobowiązuję się niezwłocznie zgłosić Policji o powrocie zaginionej(ego) do miejsca zamieszkania bądź o jakiegokolwiek wiadomości związanej z zaginięciem.

_____ (podpis przyjmującego) _____ (podpis zgłaszającego)

Jeżeli pole zawiadomienia zawiera zbyt mało miejsca na wpisanie danych uzupełnia się je na osobnym arkuszu formatu A4, który należy dołączyć do zawiadomienia

* wstawić „x”
** niewłaściwe skreślić

Oświadczenie osoby zgłaszającej**

W związku ze zgłoszonym przeze mnie w dniu _____
w _____ (nazwa jednostki Policji)
zaginięciu osoby _____
(imię, nazwisko, data urodzenia, miejsce zamieszkania, PESEL, stopień pokrewieństwa)

- Zobowiązuję się niezwłocznie i osobiście powiadomić Policję o otrzymaniu jakiegokolwiek informacji związanej z zaginięciem osoby wskazanej w niniejszym zawiadomieniu, w tym o jej powrocie do miejsca pobytu.
- Wyrażam/nie wyrażam* zgodę na publikację danych zaginionej (w tym fotografii), na stronie internetowej Komendy Głównej Policji, stronie internetowej właściwej do prowadzenia poszukiwań jednostki Policji, a także w środkach masowego przekazu.
- Oświadczam, że podane przeze mnie i zapisane w powyższym zawiadomieniu dane są prawdziwe i zgodne ze stanem faktycznym.
- Zostałem/am poinformowany/a o najbliższym punkcie/organizacji udzielającej pomocy prawnej lub psychologicznej rodzinom osób zaginionych oraz o całodobowej bezpłatnej linii telefonicznej 116 000 dotyczącej osób małoletnich.

_____ (podpis przyjmującego) _____ (podpis zgłaszającego)

ZATWIERDZAM

(pieczęć i podpis kierownika jednostki Policji lub dyżurnego jednostki Policji)

* niepotrzebne skreślić
** ww. oświadczenie stanowi potwierdzenie złożenia zawiadomienia o zaginięciu osoby.

Ryc. 1. Zawiadomienie o zaginięciu osoby, załącznik nr 1 do zarządzenia nr 48 KGP.

osoby do dyżurnego najbliższej jednostki Policji oraz podjąć zarządzone przez niego czynności, sporządzić notatkę służbową z wykonanych czynności i przekazać ją dyżurnemu jednostki Policji³⁹.

Zawiadomienie o zaginięciu osoby jest obowiązany przyjąć dyżurny jednostki Policji lub wyznaczony przez niego policjant jednostki Policji, do której zgłosiła się osoba uprawniona. Przyjmujący zawiadomienie o zaginięciu osoby sporządza notatkę służbową zawierającą dodatkowe ustalenia i informacje uzyskane w trakcie przyjęcia zawiadomienia.

Zawiadomienie o zaginięciu osoby stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanych zwłok oraz szczątków ludzkich – zob. ryc. 1.

Osobie uprawnionej składającej zawiadomienie o zaginięciu osoby wydaje się podpisane przez kierownika jednostki Policji lub dyżurnego jednostki Policji oświadczenie osoby zgłaszającej, które stanowi jednocześnie potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby oraz zobowiązanie się osoby uprawnionej do niezwłocznego powiadomienia jednostki Policji prowadzącej poszukiwania o uzyskaniu informacji dotyczącej miejsca pobytu osoby zaginionej wymienionej w zawiadomieniu, w tym o jej powrocie do miejsca pobytu, stanowiące integralną część zawiadomienia o zaginięciu osoby⁴⁰.

Policjanci podejmujący czynności związane z poszukiwaniem osoby zaginionej sporządzają notatkę służbową i przekazują ją dyżurnemu jednostki Policji lub bezpośrednio przełożonemu.

Każda czynność wykonana w ramach poszukiwania osoby zaginionej wymaga niezwłocznego jej udokumentowania. Dokumenty z wykonywanych czynności dotyczących poszukiwania osoby zaginionej gromadzi się w układzie chronologicznym w teczce poszukiwań.

Teczka poszukiwania osoby zaginionej powinna zawierać w szczególności:

- 1) spis zawartości teczek;
 - 1a) wykaz osób, które zapoznały się z materiałami;
 - 1b) kartę nadzoru;
- 2) zawiadomienie o zaginięciu osoby;
- 3) potwierdzenie dokonania rejestracji informacji o osobie zaginionej w KSIP w formie rejestracji poszukiwania osoby zaginionej oraz potwierdzenia dokonania rejestracji informacji o tej osobie lub modyfikacji rejestracji poszukiwania osoby zaginionej, a także potwierdzenia dokonanych sprawdzeń oraz typowań dotyczących osoby zaginionej;
- 4) plan czynności dotyczących poszukiwania osoby zaginionej, w przypadku zakwalifikowania osoby zaginionej do poziomu I lub poziomu II, sporządzany po upływie 14 dni od chwili przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby, w przypadku jej nieodnalezienia;
- 5) dokumenty z wykonywanych czynności dotyczących poszukiwania osoby zaginionej⁴¹.

ZAKOŃCZENIE POSZUKIWAŃ LUB CZYNNOCI POSZUKIWAWCZYCH.....

Zakończenie poszukiwań oznacza:

- zakończenie poszukiwania w KSIP – nie powoduje usunięcia informacji o osobie zaginionej z KSIP;
- zakończenie poszukiwań i czynności poszukiwawczych przez jednostkę prowadzącą sprawę;
- złożenie teczek poszukiwań do archiwum.

Zakończenie czynności poszukiwawczych oznacza:

- niezakończenie poszukiwania w KSIP – nie powoduje usunięcia informacji o osobie zaginionej z KSIP;
- zakończenie czynności poszukiwawczych przez jednostkę prowadzącą sprawę z uwagi na wyczerpanie możliwości poszukiwawczych;
- złożenie teczek poszukiwań do archiwum.

Zakończenie poszukiwania osoby zaginionej następuje, gdy:

- 1) odnaleziono osobę zaginioną lub jej zwłoki, przy czym przez odnalezienie osoby należy rozumieć nawiązanie z nią bezpośredniego osobistego kontaktu przez policjanta lub funkcjonariusza innych służb, a w przypadku odnalezienia osoby zaginionej za granicą – nawiązanie z nią bezpośredniego osobistego kontaktu przez policjanta lub pracownika właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego Rzeczypospolitej Polskiej albo uzyskanie od zagranicznych władz informacji o odnalezieniu osoby;
- 2) ustalono miejsce pobytu osoby zaginionej;
- 3) osoba zaginiona powróciła do miejsca zamieszkania;
- 4) odnaleziona, pełnoletnia i nieubezwłasnowolniona osoba zaginiona nie wyraziła zgody na ujawnienie osobie uprawnionej swojego aktualnego miejsca pobytu oraz złożyła pisemne oświadczenie według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do zarządzenia nr 48 Komendanta Głównego Policji – zob. ryc. 2 (rejestracji informacji o oświadczeniu osoby zaginionej należy dokonać w KSIP; odmowę złożenia przez osobę zaginioną oświadczenia dokumentuje się w formie notatki służbowej);
- 5) osoba uprawniona, która zawiadomiła Policję o zaginięciu osoby, odwołała poszukiwania z uwagi na fakt nawiązania kontaktu z osobą zaginioną, a zgromadzone w sprawie informacje nie wskazują na potrzebę dalszego prowadzenia poszukiwań;
- 6) w ciągu 72 godzin od dokonania rejestracji w KSIP poszukiwania osoby zaginionej, stwierdzono błędne dokonanie rejestracji (należy sporządzić decyzję o zakończeniu poszukiwania, której wzór stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia 32 Komendanta Głównego Policji z dnia 13 listopada 2020 r. – zob. ryc. 3; decyzja policjanta o zakończeniu czynności poszukiwawczych i przekazaniu materiałów do archiwum po wcześniejszym zaakceptowaniu przez kierownika jednostki Policji lub osoby przez niego upoważnionej wymaga przesłania w celu zatwierdzenia jej przez kierownika komórki nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji właściwej do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych);

Zakończenie czynności poszukiwawczych następuje gdy:

- upłynęło 5 lat od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby pełnoletniej;
- upłynęło 5 lat od dnia, w którym zaginiona osoba małoletnia osiągnęłaby pełnoletniość (należy sporządzić decyzję o zakończeniu poszukiwania; decyzja policjanta o zakończeniu czynności poszukiwawczych i przekazaniu materiałów do archiwum po wcześniejszym zaakceptowaniu przez kierownika jednostki Policji lub osobę przez niego upoważnioną wymaga przesłania w celu zatwierdzenia jej przez kierownika komórki nadrzędnej komendy wojewódzkiej Policji właściwej do kontroli i nadzoru nad poszukiwaniem osób zaginionych)⁴⁴.

Przed zakończeniem czynności dotyczących poszukiwania osoby zaginionej, mających na celu odnalezienie osoby małoletniej, należy wykonać progresję wiekową zaginionej osoby i wprowadzić do KSIP zdjęcie z prawdopodobnym obecnym wyglądem. Przed zakończeniem czynności poszukiwawczych, mających na celu odnalezienie osoby pełnoletniej, należy wykonać progresję wiekową zaginionej osoby i wprowadzić do KSIP zdjęcie z jej prawdopodobnym obecnym wyglądem, o ile policjant kończący czynności poszukiwawcze uzna wykonanie progresji wiekowej osoby pełnoletniej za celowe⁴⁵.

PODJĘCIE POSZUKIWAŃ OSÓB NIEODNALEZIONYCH, WOBEC KTÓRYCH ZAKOŃCZONO CZYNNOŚCI POSZUKIWAWCZE

W przypadku uzyskania nowych informacji o osobie zaginionej, wobec której zakończono czynności poszukiwawcze i teczkę poszukiwania osoby zaginionej przekazano do archiwum, sporządza się notatkę służbową, na podstawie której pobiera się z archiwum złożoną sprawę i kontynuuje w jej ramach dalsze czynności⁴⁶.

Czynności kontynuuje się zgodnie z zarządzeniem nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanego zwłok oraz szczątków ludzkich.

WSPÓŁPRACA Z BLISKIM OSOBĄ ZAGINIONEJ

Policjant prowadzący czynności poszukiwawcze jest obowiązany utrzymywać niezbędny kontakt z osobą uprawnioną, a w tym udzielać jej dozwolonych prawem informacji o stanie i przebiegu poszukiwania osoby zaginionej, nieobjętych klauzulą tajności⁴⁷.

Policjant odbierający od osoby uprawnionej pisemne zawiadomienie o zaginięciu osoby:

- informuje ją o konieczności niezwłocznego i osobiste go powiadomienia Policji w przypadku otrzymania jakiegokolwiek informacji związanej z zaginięciem osoby, w tym o jej powrocie do miejsca pobytu;
- odbiera informację o wyrażeniu lub niewyrażeniu zgody na publikację danych osoby zaginionej (w tym fotografii) na stronie internetowej Komendy Głównej Policji, stronie internetowej właściwej do prowadzenia poszukiwań jednostki Policji, a także w środkach masowego przekazu;
- pobiera oświadczenie, że podane przez nią dane są prawdziwe i zgodne ze stanem faktycznym;
- informuje ją o najbliższym punkcie/organizacji udzielającej pomocy prawnej lub psychologicznej rodzinom osób zaginionych oraz o całodobowej bezpłatnej linii telefonicznej 116 000 dotyczącej osób małoletnich.

PRZYKŁAD PROWADZONYCH CZYNNOŚCI POSZUKIWAWCZYCH DWÓCH NASTOLATEK ZAKWALIFIKOWANYCH DO POZIOMU I POSZUKIWAŃ⁴⁸

Zgłoszenie o zaginięciu dwóch nastolatków, których życie mogło być zagrożone, postawiło w stan gotowości policjantów. Dzięki intensywnym działaniom poszukiwawczym, podjętym od razu po przyjęciu zgłoszenia, zaginione odnaleziono. 17-latka i 19-latka trafiły do szpitala w celu oceny stanu ich zdrowia.

Do dyżurnego komisariatu Policji wpłynęło telefoniczne zgłoszenie o zaginięciu 17-latki i jej 19-letniej koleżanki. Kategoria zgłoszenia wymagała szybkiej reakcji policjantów. Natychmiast zostały podjęte działania poszukiwawcze. Policjanci z Komendy Powiatowej Policji udali się do miejsca zamieszkania nastolatków, gdzie po raz ostatni były widziane. W miejscu zamieszkania niezwłocznie dokonano penetracji posesji i rejonu przyległego, rozpytano rodzinę i znajomych. Na podstawie rzeczy osób zaginionych pozostawionych w miejscu zamieszkania i zebranych informacji ustalono, że życie i zdrowie młodych dziewczyn może być zagrożone. Funkcjonariusze rozpoczęli działania poszukiwawcze, podzielili się na zespoły, wyznaczili sektory. Sprawdzali przystanki autobusowe, trasy komunikacyjne i lasy w rejonie gminy.

Do działań włączono okoliczne zastępy Ochotniczej Straży Pożarnej, Państwową Straż Pożarną, Ochotniczą Straż Pożarną – Ratownictwo Wodne wraz z psami poszukiwawczo-ratowniczymi, a także wykorzystano pojazdy straży, w tym quady. Na miejscu byli również policyjni przewodnik z psem służbowym, policjanci jednostek podległych oraz oddziały prewencji. Czynności wykonywano w porozumieniu z koordynatorem Komendy Wojewódzkiej Policji oraz koordynatorem CPOZ Komendy Głównej Policji. Do poszukiwań wykorzystany został również policyjny śmigłowiec oraz dron. Działania na miejscu koordynowali policjanci zajmujący się poszukiwaniem osób zaginionych pod nadzorem naczelnika wydziału kryminalnego.

POSZUKIWANIA OSÓB ZAGINIONYCH

Po około 3 godzinach od zgłoszenia, w wyniku szeroko zakrojonych działań, w trudno dostępnym rejonie, odnaleziono zaginione nastolatki. Dziewczyny zostały dowieszone do miejsca zamieszkania, następnie przekazano je załodze karetki, która zabrała nastolatki do szpitala w celu oceny stanu zdrowia. Dzięki współpracy i zaangażowaniu wszystkich służb akcja poszukiwawcza zakończyła się sukcesem. Dwa uratowane ludzkie życia dały wielką satysfakcję z wzorowo wykonanej pracy.

ZAKOŃCZENIE

Policja prowadzi poszukiwania osób podejrzanych, oskarżonych o popełnienie przestępstw czy skazanych za popełnione przestępstwa – należy je odróżnić od poszukiwania osoby zaginionej. Osoba zaginiona może stać się ofiarą przestępstwa lub nieszczęśliwego wypadku. Takie przypadki niejednokrotnie wiążą się z ratowaniem życia, zdrowia lub wolności osoby zaginionej. Policja na podstawie ustawowych zadań zobowiązana jest do udzielania wsparcia w takich sytuacjach. Żeby podjąć właściwe działania, konieczne jest zebranie odpowiednich informacji, a także określenie wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa osoby zaginionej. Następnie trzeba wykorzystać odpowiednie środki taktyczne i techniczne dla danego zdarzenia. Każdą sprawę należy rozpatrywać indywidualnie. Każda osoba zaginiona jest inna: ma inny charakter czy zainteresowania i będzie się inaczej zachowywać w różnych miejscach czy w różnych warunkach. Policjant powinien zdawać sobie sprawę z tego, że w takich sytuacjach czas nie jest jego sprzymierzeńcem.

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.), art. 1 ust. 2 pkt 1, art. 14 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 2.

³ Zarządzenie nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanego zwłok oraz szczątków ludzkich.

⁴ Tamże, § 4.

⁵ Tamże, § 5 ust. 3, 4 i 7.

⁶ Tamże, § 3 ust. 3.

⁷ Tamże, § 26 ust. 6 i 7.

⁸ Tamże, § 3 ust. 2.

⁹ Tamże, § 3 ust. 5.

¹⁰ Tamże, § 2 ust. 1 pkt 3.

¹¹ Tamże, § 8.

¹² Tamże, § 9 ust. 8.

¹³ Tamże, § 9 ust. 9.

¹⁴ Tamże, wskazanie różnic na podstawie § 12–14.

¹⁵ Tamże, § 15 ust. 1.

¹⁶ Tamże, § 3 ust. 8.

¹⁷ Tamże, § 3 ust. 9.

¹⁸ Tamże, § 3 ust. 6.

¹⁹ Tamże, § 3 ust. 6a.

²⁰ Tamże, § 9 ust. 2.

²¹ Tamże, § 9 ust. 1 i § 2 ust. 1 pkt 10.

²² Tamże, § 9 ust. 3 i 4.

²³ Tamże, § 9 ust. 5–7.

²⁴ Zarządzenie Nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (Dz. Urz. KGP poz. 114, z późn. zm.), § 55 ust. 5.

²⁵ Tamże, § 55 ust. 1.

²⁶ Tamże, § 55 ust. 2.

²⁷ Tamże, § 17 ust. 2 i § 25 ust. 1.

²⁸ Zarządzenie nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanego zwłok oraz szczątków ludzkich, § 2 ust. 3.

²⁹ Tamże, § 27 ust. 1.

³⁰ Tamże, § 7 ust. 3.

³¹ Tamże, § 27 ust. 2.

³² Tamże, § 28.

³³ Tamże, § 7 ust. 6 i § 2 ust. 1 pkt 27 i 28.

³⁴ Tamże, § 7 ust. 7 i 8.

³⁵ Tamże, § 25a.

³⁶ Tamże, § 26.

³⁷ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.).

³⁸ Zarządzenie nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanego zwłok oraz szczątków ludzkich, § 3 ust. 10 i 11.

³⁹ Tamże, § 3 ust. 4.

⁴⁰ Tamże, § 6.

⁴¹ Tamże, § 25 ust. 4.

⁴² Tamże, § 29 ust. 1.

⁴³ Tamże, § 29 ust. 3, 7 i 8.

⁴⁴ Tamże, § 30 ust. 1 i 5.

⁴⁵ Tamże, § 30 ust. 3 i 4.

⁴⁶ Tamże, § 30 ust. 6.

⁴⁷ Tamże, § 11.

⁴⁸ J. Wielocha, *Głodowo Wielkie: Szczęśliwy finał poszukiwań nastolatek* (4.03.2021 r.), <https://wirtualnynowydwor.pl/glodowo-wielkie-szczesliwy-final-poszukiwan-nastolatek/> [dostęp: 21.11.2022 r.].

Summary

Tactic of police actions in search of missing persons

The Police are engaged in the search for persons who are suspected, accused or convicted of having committed a crime. However, the aforementioned kind of tasks needs to be distinguished from the search for a missing person. The missing person may become a victim of a crime or an unfortunate accident. Such cases are often connected with saving the missing person's life, health or freedom. The Police, on the basis of their statutory tasks, are obliged to provide support in such cases. The present article concerns the tactic of police actions undertaken in search of missing persons. In order to take appropriate actions, it is necessary to gather relevant information and assess the level of risk to the missing person's health and safety. Next, the proper tactical and technical measures have to be used for the given event. Every conducted case must be considered individually, because every missing person is different: has a different character, other interests and behaves differently in different places or situations. Police officers should know that during the search for missing person, time is not their ally.

Tłumaczenie: Katarzyna Olbryś